

نام:		وزارت آموزش و پرورش	
نام خانوادگی:		اداره کل آموزش و پرورش خراسان شمالی	
نام درس: علوم و فنون ادبی 1		مدیریت آموزش و پرورش شهرستان بجنورد	
پایه: دهم		دبیرستان غیر دولتی علوم	
تاریخ: / / 1401		مدت امتحان: 60 دقیقه	
طراح سوال: نقدی		مهر آموزشگاه:	
بارم	سوال	ردیف	
1	1- درستی یا نادرستی جمله های زیر را مشخص کنید الف: در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم شعر غنایی با دو شاعر مشهور کسایی مروزی و ناصر خسرو قوت گرفت درست ب: شعر فارسی به دست یعقوب لیث صفاری بنیاد نهاده شد و او را به همین خاطر او را پدر شعر فارسی نامیدند نادرست		
2	2- صامت و مصوت مصرع زیر را بنویسید - حلالست رفتن به صحرا ولیک - نمی دانم رطب را چاشنی چیست		
0.5	3- در عبارت زیر جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید - اساسی ترین عامل پیدایی شعر است - ادراکی است که از احساس نظم حاصل می شود		
2	4- نوع لحن را در بیت زیر مشخص کنید که رستم که باشد که فرمان من اگر تیغ بودی کنون پیش من کند پست و پیچد ز پیمان من سرش کندمی چون ترنجی ز تن		
2 1/5	5- هجاهای ابیات زیر را بنویسید - دانه چو طفلی است در آغوش خاک روز و شب این طفل به نشو و نماست گر تمنای تو از خاطر ناشاد رود داغ عشق تو گلی نیست که از یاد رود		
1	6- متن در چه قلمرو هایی بررسی می شود؟ یکی را به دلخواه توضیح دهید		
2	7- از نظر تاریخی زبان های ایرانی به چند دسته تقسیم می شوند؟ یکی را به دلخواه توضیح دهید		
2	8- دو مورد از ویژگی شعر و دو مورد از ویژگی های نثر اواخر قرن چهارم و پنجم را بنویسید		
2	9- در متن زیر به چهار مورد از ویژگی های زبانی اشاره کنید پس دیگر روز ملک آگاه شد و از پس ایشان کس فرستاد و اندر نیافت ایشان را و ایشان بختند چون به خواب اندر شدند خدای، جان های ایشان بستند		
2	10- با توجه به ابیات زیر به چهار ویژگی در قلمرو ادبی اشاره کنید ز رخسارش فرو می ریخت اشکی بنای زندگی بر آب می دید در آن سیماب گون امواج لرزان خیال تازه ای در خواب می دید (سیماب: جیوه)		
0.5	11- واج آرایبی و واژه آرایبی را در ابیات زیر مشخص کنید سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز همچو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن در دل چگونه یاد تو می میرد یاد تو یاد عشق نخستین است		
2	12- دو نکته از نکات فکری متن زیر را شناسایی کنید و بنویسید - با همه هنر ها جهد کن تا سخن به جایگاه گویی که سخن نه بر جایگاه اگر چه خوب باشد زشت نماید و از سخن بی فایده دوری گزین که سخن بی سود همه زیان باشد		

1

13- در جمله های زیر سجع و نوع آن را مشخص کنید

- سر عشق نهفتنی است نه گفتنی و بساط مهر پیمودنی است نه نمودنی
- الهی هر کس تو را شناخت هر چه غیر تو بود بینداخت
- الهی عبدالله عمر بکاست و عذر نخواست

0.5

14- جاهای خالی را با واژه های مناسب پر کنید

- آنچه در تکرار اهمیت دارد جنبه سخن است
- به نثر و شعری که در آن سجع به کار رفته گویند

روزگارتان پر از آرامش و خنده

1 - الف - نادرست

ب- نادرست

2- ح / لا / لست / رف / تن / ب / ص / را / و / لیک

ن / می / دا / نم / ک / ر / طب / را / چاش / نی / چيست

3- عاطفه

وزن

4- کوبنده و ضربی و حماسه

5- دا / ن / چ / طف / لیست / د / را / غو / ش / خاک
رو / ز / ش / بین / طفل / ب / نش / و / ن / ماست

-uu-uu-uu-/u-uu-uu-

گر / ت / من / نا / ی / ت / از / خا / ط / ر / نا / شاد / ر / ود
دا / غ / عش / ق / ت / گ / لی / نیست / ک / از / یاد
ر / ود

-uu-uu-uuu-u-/uu-uu-uu-u-

6- فلمرو فکری - قلمرو ادبی - قلمرو زبانی

در قلمرو ادبی تمام آرایه ها کنایه - تضاد - مراعات نظیر - استعاره - تشبیه و ...

7- فارسی باستان - فارسی میانه - فارسی نو

فارسی باستان در دوره هخامنشی رایج بود و نامه ها و فرمان پادشاهان به این زبان نوشته میشد

8- دوره ترقی در همه زمینه های علمی بود - سادگی و روانی فکر و روانی متن و کلام

9- وجود واژه های کهن - کوتاهی جملات - واژه های غیر فارسی

10- کنایه - مراعات نظیر - تشبیه - تضاد

11- واج آرایی سین - ب

واژه آرایی یاد - تو

12- دوری گزیدن از سخنان بیهوده - به جا سخن گفتن

13- نهفتنی - گفتنی - پیمودنی - نمودنی

شناخت - بینداخت

بکاست - بخواست

14 موسیقیایی - مسجع